

امراض داخله

(اندوکرینولوژی و روماتولوژی)

مؤلف

پوهندوی دکتور عبدالواسع (سلطانی)

و پوهنمل دکتور احمد وحید (وائب)

تهران

۱۳۹۵

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)

مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
هفت	یادآوری
۱	تقریظ
۲	مقدمه

قسمت اول: اندوکرینولوژی

۳	دیابت شکرى (D.M)
۲۲	تیروتوکسیکوزس
۲۹	میکزودم
۳۶	سندروم کوشنگ
۴۱	مرض اديسون یا عدم كفايه مزمن محفظه فوق الكليه
۴۶	عدم كفايه حاد محفظه فوق الكليه
۴۹	فتوکروموسایتوما
۵۴	هایپرالدوسترونیزم ابتدائی
۵۹	اکرومگالی
۶۵	دیابت بی مزه (D.I)

قسمت دوم: روماتولوژی

۷۱	روماتوئید ارتريت (R.A)
۸۳	سپاندلیت انکیولوزانت (A.S)

صفحه	عنوان
۹۰	نقرص
۹۷	التهاب مفصلی اتتانی
۱۰۴	لوپوس اریتماتوز سیستمیک (S.L.E)
۱۱۳	امراض استحالوی مفاصل یا استنوارتریت
۱۱۸	امراض میتابولیک عظام
۱۲۴	مأخذها

یادآوری

چاپ آثار پژوهشی استادان در گسترش فعالیتهای علمی پوهنتونها نقشی درخور اهمیت دارد، ولی با تأسّف بیش از یک دهه است که با انهدام چاپخانه وزارت تحصیلات عالی، آثار تحقیقاتی دستنویس استادان بر روی دستشان مانده است. طبیعی است که چنین پیشامدی تلخ، از اشتیاق استادان در پرداختن به امور پژوهشی می‌کاهد. برای رشد خلاقیت و ارتقای کمی و کیفی فعالیتهای علمی باید زمینه چاپ و انتشار دستاوردهای علمی فراهم شود. خوشبختانه جمهوری اسلامی ایران در این مرحله از بازسازی افغانستان، در کنار سایر همکاریها، وعده چاپ بیست عنوان اثر علمی استادان را داده است. برآورده شدن این وعده از یک سو آغازی است برای تشویق استادان پژوهشگر و از دیگر سو کمکی است برای محصلین در استفاده بهتر از اندوخته‌های علمی استادان.

وزارت تحصیلات عالی افغانستان در حالی که از این همکاری شایسته و بموقع جمهوری اسلامی ایران قدردانی می‌کند، همکاریهایی از این گونه را در توسعه هر چه بیشتر مناسبات فرهنگی دو کشور سودمند و ستایش‌انگیز می‌داند!

احمد ضیا رفعت

رییس نشرات وزارت تحصیلات عالی افغانستان

کابل ۱۳۸۲/۳/۱

تقریظ

از خواسته‌های پرارزش و عالی همه دکتوران رسالتمند و آگاه عبارت از دستاوردهای علمی و تتبعات طبی جهت غنامندی هر چه بیشتر علمی و مسلکی‌شان می‌باشد تا خدمتی به هم‌مسلمانان و بشر نمایند.

به همین ترتیب در زمره سایر استادان انستیتوت طب کابل استاد پر تلاش محترم پوهندوی دکتور عبدالواسع (سلطانی) آمر دیپارتمنت داخله وزیر اکبرخان کتابی را تحت عنوان امراض داخله در دو جلد و چهار بخش تألیف نموده که از غنامندی علمی و نشراتی کاملاً برخوردار بوده و مطابق مفردات درسی انستیتوت طب کابل به زبان بسیار سلیس و روان دری با محتوی علمی تحریر گردیده که خوانندگان محترم از آن به وجه احسن استفاده نموده می‌توانند همچنان از مأخذهای جدید و مختلف طبی که در آخر کتاب از آن یادآوری شده استفاده کنند.

در خاتمه تألیف این کتاب را برای مؤلف تهنیت گفته پیروزی‌های هر چه بیشترشان را از بارگاه خدای عزوجل خواهانیم.

پوهاند دکتور حیات الله (حیات)

پوهاند دکتور میر عزیزالله (اخگر)

مقدمه

خدای عزوجل را سپاس می‌گوییم که توفیق انجام خدمتی ناچیز در جهت ارتقاء علوم طبی کشور را به من اعطا فرموده. علم طب با چنان سرعتی در حال پیشرفت است که با گذشت هر سال باید به یکی از مسلمات سال قبل آن به دیده تزیاید نگریست، این امر بویژه در موارد تداوی امراض، بارزتر و شاخص‌تر است.

ضرورت تألیف کتابی که نیازمندی مؤسسات کشور را مطابق کوریکولم درسی داخله مرفوع نموده بتواند بشدت محسوس بود بناءً با در نظر داشت دو سمستر درسی کتاب داخله دیپارتمنت داخله وزیر اکبرخان در دو جلد و چهار بخش ترتیب شده که در بخش اول اندوکرینولوژی، در بخش دوم امراض روماتولوژی و در بخش سوم هماتولوژی و در بخش چهارم فقدان ویتامین‌ها تشریح شده است. کتاب حاضر که گزیده‌ای از مباحث اندوکرینولوژی و روماتولوژی مطابق کوریکولوم درسی بوده و نیازمندی‌های محصلان عزیز و دکتوران جوان را مرفوع گرداند.

به این حال جای شک نیست که این اثر نمی‌تواند مصئون از اشتباه و لغزش باشد، لذا موجب بسی امتنان خواهد بود که خوانندگان و صاحب‌نظران به حقیر منت نهاده و اینگونه موارد را گوشزد نمایند.

باید یادآور شد که از همکاری بی‌شائبه پوهنمل دکتور احمد وحید (وائب) که مرا در قسمت تهیه لکچر نوت‌ها یاری نموده است ابراز سپاس نمایم.

والسلام

پوهندوی دکتور عبدالواسع (سلطانی)